

ACTIVITAT TEORICO- PRÀCTICA

Guia per a l'assaig i la pràctica

Problemes i Corrents

Contemporanis en Educació

GRUP B (Vesprades)

Professora: Belén Massó Guijarro

Índex

Descripció general de l'exercici	2
Seqüenciació de tasques	2
Pautes per a l'elaboració de l'assaig crític.....	5
Avaluació.....	6
Criteris generals d'avaluació	6
Rúbrica d' avaluació de l'exercici	6
ANNEX: Guió de preguntes / Claus interpretatives	7
Bibliografia obligatòria per a la realització de la pràctica.....	10
Bibliografia complementària	11
Notes de premsa i ressenyes sobre la pel·lícula a la web.....	12

Al cinema es tracta de la mirada, de l'educació de la mirada. De precisar-la i d'ajustar-la, d'ampliar-la i de multiplicar-la, d'inquietar-la. El cinema ens obri els ulls, els col·loca a la distància justa i els posa en moviment.

JORGE LARROSA

Descripció general de l'exercici

Aquesta pràctica tindrà un valor del 10% del pes total de l'assignatura.

Partint de la pel·lícula *Conducta* (Ernesto Daranas, 2016), us propose un treball de desenvolupament i aprofundiment sobre qüestions centrals de l'assignatura. Amb aquesta activitat teoricopràctica farem ús d'un recurs cultural com és el cinema per a articular teoria i pràctica, estimular el debat sobre qüestions vinculades a l'assignatura i construir pensament juntes de forma dialògica i participativa.

Així doncs, la pràctica no es restringirà, en cap cas, al visionat de la pel·lícula i la reflexió entorn d'ella, sinó que més aviat se centrarà en el que dona a pensar en relació amb les preguntes centrals del nostre bloc de continguts.

Seqüenciació de tasques

1. Prèviament al visionat de la pel·lícula, s'hauran de llegir, a casa, els textos facilitats a través de l'Aula Virtual.
2. La pel·lícula s'emetrà a classe. Per a fomentar un visionat actiu de la pel·lícula i per a possibilitar la recol·lecció de dades que serà important per a la posterior reflexió, s'encarregarà a l'estudiantat la següent tasca, que completarà de forma individual.

Pren anotacions, de la forma més detallada i rica que pugues, de les conductes que Carmela adopta per a conduir la seua feina dins i fora de l'aula, i de les actituds dels seus estudiants. Tracta de ser descriptiu/va i no incloure valoracions de cap tipus. Esforça't per a

trobar i descriure exemples concrets de les maneres de desenvolupar-se de Carmela amb el seu alumnat al llarg de la pel·lícula, fixant la mirada en qüestions com: paraules que fa servir per a dirigir-s'hi, to de veu, maneres de gestionar els conflictes, maneres de relacionar-se amb el contingut mateix del seu treball (aquestes "matèries d'estudi"). Descriu el que veus i exclou, per ara, la valoració. L'anàlisi crítica i la reflexió vindran després.

Amb aquest exercici d'observació us convida a fixar la mirada sobre les "formes" com succeeix l'educació a la pel·lícula, seguint la invitació de Jorge Larrosa a pensar l'escola *des de la forma i no des de la funció*, com un "dispositiu que allibera el temps, l'espai, les coses (matèries d'estudi) i els procediments (exercicis) que són imprescindibles per a iniciar els xiquets i els joves en l'estudi, per a convertir-los en estudiants" (Larrosa, 2019, p. 53, traducció meua).

3. Amb posterioritat al visionat, es farà entrega del **guió de preguntes** que està inclòs en aquest document. A casa, es respondrà a les preguntes plantejades de forma precisa i detallada abans de la sessió de debat, i cada estudiant pujarà les seues respostes en la tasca corresponent de l'Aula Virtual.
4. Seguidament, **celebrarem el cinema-debat** a classe. El debat transcorrerà en petits equips (5 persones, 6 com a màxim) durant els primers 20 minuts de la classe. Durant aquest temps, cada participant del grup explicarà a les seues companyes la seua elaboració individual de les preguntes, i col·lectivament hauran d'arribar a un document final on es resumisquen les idees principals del grup. En l'Aula Virtual he creat un document col·laboratiu on podreu escriure idees, comentaris, reflexions, etc., que vagen emergint del mateix debat a la classe, i que puguen servir com a estímul per a reflexionar i construir l'assaig crític. La idea és que això siga accessible per a tothom i es genere una mena de "diari grupal" que pugua estimular la reflexió. Els 30 minuts restants es destinaran a posar en diàleg les diferents elaboracions dels grups. Els documents amb el resum de les idees principals es lliuraran a la professora al final de la sessió.

5. Finalment, s'elaborarà un assaig crític per parelles, amb un límit màxim de 3000 paraules (sense incloure bibliografia). En aquest treball (les seues pautes formals i condicions d'entrega es detallen [en aquest manual](#)) hauran d'aparèixer reflectits els continguts teòrics de l'assignatura en diàleg amb el treball interpretatiu sobre la pel·lícula.

Per a l'escriptura del text, les estudiants poden decidir basar-se en el [guió de preguntes](#) que us oferisc com a Annex a aquest mateix document, que pot servir com una brúixola per a orientar la vostra mirada durant el visionat de la pel·lícula i actuar com a estímul per al posterior treball interpretatiu. El meu guió és només una proposta entre moltes altres més possibles, podeu fer servir alguna de les perspectives que us propose, no fer-ne servir cap o fer-les servir totes. En qualsevol cas, sí que cal, com trobareu detallat en l'avaluació, que en el vostre assaig apareguen debatuts els materials bibliogràfics bàsics d'aquest bloc de continguts (un mínim de quatre).

Pautes per a l'elaboració de l'assaig crític

1. Per a l'elaboració de l'assaig crític, l'alumnat haurà de treballar per parelles.
2. L'assaig tindrà un màxim de 3000 paraules, sense comptar la bibliografia.
3. En l'assaig s'hauran de reflectir els materials bibliogràfics i videogràfics subministrats durant les classes i/o través de l'Aula Virtual per a debatre les idees exposades al llarg de treball. És important recordar que la pel·lícula *Conducta* funcionarà com un recurs més per a escriure l'assaig, però **no es farà servir com a material únic de reflexió**. Així doncs, com a mínim hauran d'aparèixer debatudes les idees dels dos textos que apareixen en l'apartat Bibliografia Obligatòria d'aquest document.
4. L'assaig es lliurarà a través d'Aula Virtual. No s'acceptaran treballs per correu electrònic.
5. El treball ha d'incloure una portada de disseny lliure amb el nom de totes les persones que componguen el grup, el nom del treball, de l'assignatura, el curs escolar (2023/2024) i el grau i curs al qual correspon l'alumnat.
6. Quan s'usen fonts, s'hauran de citar correctament fent ús del sistema de citació convingut, a saber, les normes APA 7.
7. No s'acceptarà el plagi o el retalla-apega d'Internet, etc.; tots els informes seran filtrats pel programa anti-plagi institucional de la UV i els seus resultats influiran substancialment en la nota final.
8. S'espera total correcció ortogràfica. La professora podrà decidir no corregir una pràctica que tinga més de dues faltes d'ortografia.
9. L'arxiu final serà un PDF. No s'acceptaran altres formats.
10. És obligatori lliurar les pràctiques en la data límit marcada. Si no es respecten els terminis de lliurament, la professora podrà decidir no corregir l'assaig.

Avaluació

Aquest treball té un pes d'un **10%** sobre el final de la nota. Cal recordar que per a poder fer mitjana amb la resta d'activitats pràctiques de l'assignatura (les que corresponen als blocs de les altres professores), cal aprovar-la amb un mínim de 5 punts sobre 10.

Criteris generals d'avaluació

1. Presència de tots els membres del grup en el visionat de la pel·lícula *Conducta*.
2. Participació, compromís i interès. Respecte de les pautes oferides en els documents explicatius de la pràctica, tant aquelles referides als continguts del treball com en les relatives al format de presentació i lliurament.
3. Domini i precisió conceptual i qualitat argumentativa.
4. Qualitat de l'expressió escrita i capacitat de síntesi.
5. Elaboració personal, crítica i fonamentada del que s'ha après.
6. Originalitat i creativitat en l'elaboració de l'assaig.

Rúbrica d'avaluació de l'exercici

Indicadors d'avaluació	0	1	2	3	4	5
Totes les estudiants han assistit al visionat de la pel·lícula, o si no, han avisat amb temps de la impossibilitat justificada de no assistir-hi i han fet la gestió necessària per a veure la pel·lícula pel seu compte.						
L'assaig respecta les pautes formals (extensió, citació de fonts, format d'entrega, condicions d'entrega, etc.) oferides a la classe i que es troben detallades a la secció corresponent de l'Aula Virtual.						
L'assaig s'ha fet per parelles, o per grups de tres o quatre persones. En el cas que l'estudiant haja decidit fer-lo individualment, ha avisat la professora amb prou temps d'antelació abans de l'entrega, explicant un motiu raonat (data màxima: 30 d'octubre).						

L'assaig consta d'una Introducció on es fan explícits la o les preguntes i el o els propòsits fonamentals del treball, així com els materials bibliogràfics que es fan servir per a donar resposta a aquesta pregunta.							
L'assaig consta d'un cos central on es desenvolupen la tesi o les preguntes fonamentals, argumentant-les i debatent-les amb els textos triats i prenent com a referent essencial la pel·lícula <i>Conducta</i> .							
L'assaig consta d'unes Conclusions que reflecteixen algunes possibilitats de resposta a la o les preguntes centrals plantejades.							
L'assaig incorpora un mínim de quatre referències teòriques al llarg del plantejament, obtingudes de les lectures bàsiques d'aquest bloc de continguts.							
L'assaig denota un esforç creatiu i reflexiu de les estudiants, que s'han preocupat per buscar referències addicionals, obtingudes de la bibliografia bàsica o complementària d'aquest bloc de continguts, o d'altres fonts que coneixen.							
L'assaig denota originalitat, això és, mostra un esforç per a trobar una fórmula pròpia i autònoma per a donar resposta a les preguntes. Per això, no es fa ús del plagi o del retalla-apega indiscriminat.							
L'assaig denota un notable domini i precisió conceptuals, i la qualitat argumentativa és elevada.							
La redacció del document és clara i de qualitat, amb capacitat de síntesi i precisió lèxica.							

ANNEX: Guió de preguntes / Claus interpretatives

1. Et propose una reflexió sobre la forma com Carmela exerceix l'autoritat com a docent. L'alumnat, tal com es mostra en múltiples escenes del llargmetratge, atorga una legitimitat especial a la seua mestra. Què creus que possibilita això? Quines relacions se t'ocorren entre les idees de responsabilitat i d'autoritat, en relació amb la figura professional de Carmela?

1. El psicòleg Lawrence Kohlberg va desenvolupar una teoria, ja clàssica, sobre els nivells de desenvolupament moral en l'ésser humà. Segons l'autor, es poden traçar tres nivells diferents de desenvolupament moral, entenent per moral la consciència de justícia. Així doncs, distingeix entre el nivell preconvençional (en què la persona considera just allò que afavoreix els seus interessos individuals), el nivell convençional (en què el que és just és allò que s'ajusta a les regles socials i normes de la comunitat) i el nivell postconvençional (que

assoleixen aquelles persones que reflexionen sobre el que és just i injust de forma autònoma, i adopten decisions que poden oposar-se a la norma socialment establerta). Reflexiona al voltant del conflicte de Carmela amb l'equip d'intervenció socioeducativa de la institució on treballa, prenent com a disparador els esmentats estadis. Tracta d'identificar, per exemple, el nivell de desenvolupament en el qual s'ubica cadascun dels actors involucrats en el conflicte dramàtic. Pot ajudar-te el següent text, que pots llegir complet en la Bibliografia Complementària:

com ha mostrat L. Kohlberg, la formulació de judicis sobre la justícia suposa un desenvolupament i un aprenentatge que es produeix a través de tres nivells: el preconventional, en el qual l'individu jutja sobre el que és just des del seu interès egoista; el convencional, en el qual considera just el que accepten les regles de la seua comunitat; el postconvencional, en el qual distingeix principis universalistes de normes convencionals, de manera que jutja sobre el que és just o injust "posant-se en el lloc de qualsevol altre".

(Cortina, 1995, p.16 y 17, traducció pròpia)

La moral en una tradició kantiana és, en principi, capacitat de donar-se lleis a si mateix des d'un punt de vista intersubjectiu, de manera que les lleis siguin universalitzables. La qual cosa ens mostra que els individus racionals no estan tancats sobre si mateixos, sinó que cada persona és lloc de trobada de la seua peculiar idiosincràsia i de la universalitat; és un nus d'articulació entre subjectivitat i intersubjectivitat. Una persona "alta de moral" en aquest sentit sap, doncs, distingir entre normes comunitàries convencionals i principis universalistes, que li permeten criticar fins i tot les normes comunitàries.

(Cortina, 1995, p.17, traducció pròpia)

2. Hannah Arendt, en l'assaig *La crisi de l'educació* (1959), va dir que l'educació té a veure amb un doble amor. En paraules seues:

L'educació és el lloc en què decidim si estimem prou el món per a assumir la seua responsabilitat i, per la mateixa raó, salvar-lo d'aquesta ruïna que, si no fora per aquesta renovació, si no fora per l'arribada del nou i el jove, seria inevitable. I l'educació també està on decidim si estimem prou els nostres fills per a no expulsar-los del nostre món i deixar-los a la mercè dels seus propis recursos, per a no arrabassar-los l'oportunitat d'emprendre una cosa nova, alguna cosa que no hem previst, sinó preparar-los amb antelació per a la tasca de renovar un món comú.

(Arendt, 1993, p.53, traducció pròpia)

Com podríem relacionar aquestes idees amb l'actitud de Carmela cap al món, d'una banda, i cap a Chala, com a representant d'aquests fills dels quals parla la filòsofa?

3. Carmela assevera el següent, en un passatge de la pel·lícula: "Tracta'ls com a delinqüents i seran delinqüents". Aquesta afirmació tan contundent està íntimament relacionada amb l'efecte Pigmalión, que tan important resulta tenir en consideració en el quefer socioeducatiu en contextos d'exclusió social. Reflexiona al voltant d'aquesta qüestió. Per a això, pots recórrer a les idees de Philippe Meirieu, Victoria Núñez, Carlos Skliar, Paulo Freire....

a. Carmela, cap al final de la pel·lícula, diu a Marta, la professora substituïda, que prefereix escriure a màquina per a "fer que les paraules sonen". A què es pot referir amb això la mestra? Quina relació se t'ocorre amb les idees que exposa Freire sobre l'educació dialògica en el text que hem llegit?

4. Com saps, l'equip educatiu vol internar Chala en una "escola de conducta", decisió de la qual Carmela es desmarca. Quines relacions se t'ocorren entre aquest tipus de mesures correctores i els processos de *minorització* de les infanteses de què parla Violeta Núñez? Com creus que es pot relacionar l'aposta educativa que resumeix Núñez en l'apartat final de l'article ("Per finalitzar") amb el quefer educatiu de Carmela?

5. Reflexiona sobre l'escena en què Ignacio i Carmela parlen sobre la situació de Chala. Què diu Carmela a Ignacio sobre el nen i la seua responsabilitat cap a ell? Quines transformacions es produeixen en l'actitud d'Ignacio cap a Chala, i què creus que les poden haver originat?

6. Què observes en l'actitud de Chala al llarg de la pel·lícula? En què s'assembla Chala (i en què no) a la criatura que Frankenstein fabrica i després abandona? Què observes en la seua relació amb la mare, amb el personatge que pot ser el seu pare, amb la seua mestra Carmela i amb la seua mestra Marta? Ací tens algunes invitacions per a pensar Chala des del pensament educatiu de Philippe Meirieu a "Frankenstein Educador":

“[la criatura de Frankenstein] Sense espai ni referències, sense horitzontalitat habitable, ni verticalitat significativa, es veu reduïda a una fugida cap avant. La parella infernal fabricació/abandó li serà fatal”.

(Meirieu, 2010, p. 85)

“*el normal*, en educació, és que la cosa ‘no funcione’: que l'altre es resista, s'amague o es rebel·le. *El normal* és que la persona que es construeix enfront de nosaltres no es deixi portar, o fins i tot se'ns oposi, a vegades, fins i tot, per a recordar-nos que no és un objecte en construcció sinó un subjecte que es construeix”.

(Meirieu, 2010, p.73, traducció pròpia)

“l'alumne, encara que no sàpia formular el seu *odi* en paraules, sovint ha après a defensar-se amb els mitjans de tots els desheretats: és hàbil

explotant les debilitats de l'adversari, sap on colpejar per a fer mal, sap furgar en les ferides i triar les expressions que humilien”.

(Meirieu, 2010, p.74, traducció pròpia)

7. Quin és l'error que pot ser que cometa Marta en la seua actitud cap a Chala? Com es podria explicar la rebel·lia de Chala cap a aquesta mestra? Quines transformacions observes en la figura de Marta, la professora substituïda, en relació amb el seu acompliment professional? Quines situacions o vivències poden haver possibilitat aquestes transformacions? T'animes a escriure un monòleg intern per al personatge de Marta en què es visibilitze el seu conflicte professional i personal, les maneres com evoluciona?¹

8. Reflexiona sobre les classes de flamenc on participa Yeni com a espai d'educació no formal i de desenvolupament cultural. Quines potencialitats troba la noia en aquest entorn educatiu?

9. Recordes l'escena en què es comparteixen llibres i lectures en classe? Yeni presta a Chala la novel·la *Ullal blanc*, en una acció que podríem pensar com una demanda urgent perquè abandone l'activitat deshumanitzant en la qual estava ficat, com un intent un poc enutjat i decebut d'educar la seua sensibilitat cap als animals. De quina manera això exemplifica una relació particular amb el saber, amb aquest "do dels morts" que podria ser una cosa així com el "substrat fonamental" de l'educació? Seria el mateix si Yeni li haguera ofert un manual de bones pràctiques cap al món animal dirigit al desenvolupament d'una sèrie de competències clau, entre les quals hi ha el "respecte, empatia i cura dels éssers vius"?

Bibliografia obligatòria per a la realització de la pràctica

Meirieu, P. (2001) *Frankenstein educador*. Laertes Educación.

Núñez, V. (2007). *Pedagogía Social: un lugar para la educación frente a la asignación social de los destinos*. Conferencia pronunciada en el Ministerio de Educación, Ciencia y Tecnología.

---

¹ Aquest fragment pot suggerir-te alguna idea: “la segona exigència de la revolució copernicana en pedagogia consisteix a reconèixer aquell que arriba com una persona que no puc modelar al meu gust. És inevitable i saludable que algú es resista a aquell que el vol *fabricar*. És ineluctable que l'obstinació de l'educador a sotmetre'l al seu poder suscite fenòmens de rebuig que només poden portar a l'exclusió o a l'enfrontament. Educar és negar-se a entrar en eixa lògica.” (Meirieu, 2010, p.74, traducció pròpia).

Bibliografía complementària

Arendt, H. Romero, J. M. (trad.), & Bayón Cerdán, J. (trad.) (1993). *La crisis de la educación*, Universidad Autónoma de Madrid, *Cuaderno Gris*, Época II, 7, 38-53. Disponible en: https://repositorio.uam.es/bitstream/handle/10486/260/22409_La%20crisis%20de%20la%20educaci%C3%B3n.pdf

Carrasquillo Hernández, T. (2017) *Infancia (In)Visible: La Subjetividad de la Niñez como Transgresión a la Marginalidad en las Películas Conducta y Pelo Malo*. Faculty Publications. Disponible en https://digitalcommons.linfield.edu/glcsfac_pubs/7

Cortina, A. (1995). La educación del hombre y del ciudadano. *Revista Iberoamericana de educación*, 7(1), 41-63 Disponible en <http://cursos.itam.mx/akuri/2002/S12002/ST1/Etica/La%20Educaci%C3%B3n%20de%20Hombre%20y%20del%20Ciudadano.PDF>

Larrosa, J. (2006). Niños atravesando el paisaje. Notas sobre cine e infancia. En Dussel, I. *Educación la mirada: políticas y pedagogías de la imagen*, 113-134. Disponible en: https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=pc0VBAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA113&dq=miradas+cinematograficas+infancia+larrosa+&ots=6C98LBz1Dd&sig=jz_R_tvLsQhaPY0aoocdAH84jhq#v=onepage&q=miradas%20cinematograficas%20infancia%20larrosa&f=false

Kantor, D. (2008) El mandato de la prevención en discusión. En *Variaciones para educar adolescentes y jóvenes*. Buenos Aires: Del estante Editorial. Disponible en: http://repositorio.cedes.org/bitstream/123456789/4273/1/variaciones_kantor.pdf

Notes de premsa i ressenyes sobre la pel·lícula a la web

- Conducta y el hombre nuevo: <https://www.cubahora.cu/cultura/conducta-y-el-hombre-nuevo>
- La disciplina y el amor cambiarán el mundo. Conducta: <https://www.elespectadorimaginario.com/conducta/>
- *Conducta*, una gran película cubana que enarbola un canto al poder de la educación: https://elpais.com/cultura/2016/09/12/television/1473698260_252081.html
- *Conducta*, mucho más que una película sobre educación: <https://es.aleteia.org/2015/05/29/conducta-mucho-mas-que-una-pelicula-sobre-educacion/>
- *Conducta*, película cubana dura, crítica y polémica: tres opiniones, tres análisis: <http://historico.cubainformacion.tv/index.php/cultura/54760-conducta-pelicula-cubana-dura-critica-y-polemica-tres-opiniones-tres-analisis>
- La película cubana *Conducta* resalta el poder de la educación y la solidaridad: <https://es.globalvoices.org/2014/02/16/la-pelicula-cubana-conducta-resalta-el-poder-de-la-educacion-y-la-solidaridad/>

Dinamització del cinefòrum de la pel·lícula *Conducta* (Ernesto Daranas, 2014)

Debat a classe

30 minuts inicials: en petits grups compartim les nostres respostes individuals/comentaris individuals amb les altres. Pugem al wiki un petit comentari on es compendien les nostres conclusions.

20 minuts següents: posada en comú en gran grup.

10 últims minuts: elaboració de conclusions generals de la classe.

Debat a classe

L'alumnat, tal com es mostra en múltiples escenes del llargmetratge, atorga una legitimitat especial cap a la seua mestra. Què creus que possibilita això?

Quines relacions se t'ocorren entre les idees de responsabilitat i d'autoritat, en relació amb la figura professional de Carmela?

Quin paper juguen els afectes en la relació educativa educant-educadora?

❧ Carmela assevera el següent, en un passatge de la pel·lícula: "Tracta'ls com a delinqüents i seran delinqüents". Aquesta afirmació tan contundent està íntimament relacionada amb l'efecte Pigmalió, que tan important resulta tenir en consideració en el quefer socioeducatiu en contextos d'exclusió social. Reflexiona al voltant d'aquesta qüestió.

«La escuela de conducta es otra marca en su vida. Nos guste o no, eso lo margina».
(Carmela)

❧ Carmela, cap al final de la pel·lícula, diu a Marta, la professora substituta, que prefereix escriure a màquina per a "fer que les paraules sonen". A què es pot referir amb això la mestra?

Com saps, l'equip educatiu vol internar Chala en una "escola de conducta", decisió de la qual Carmela es desmarca. Quines relacions se t'ocorren entre aquest tipus de mesures correctores i els processos de minorització de les infanteses de què parla Violeta Núñez en el text obligatori?

“Donde quiera que tú lo metas la realidad lo va a estar esperando. Nada de lo que hagas puede cambiar esto.”

(Carmela)

Reflexiona sobre l'escena en què Ignacio i Carmela parlen sobre la situació de Chala.

Què diu Carmela a Ignacio sobre el nen i la seua responsabilitat cap a ell?

Quines transformacions es produeixen en l'actitud d'Ignacio cap a Chala, i què creus que les poden haver originat?

IGNACIO: Usted me conoce. ¿Usted cree que yo soy el más indicado para esto?

CARMELA: ¿Dónde está el más indicado? Asume, Ignacio. Algún día me lo vas a agradecer.

IGNACIO- Ignacio, usted sabe que Chala se merece una oportunidad.

CARMELA- Por eso se la estamos dando, pero cada cual a su manera

Extractes del text Núñez, V. (2007). *Pedagogía Social: un lugar para la educación frente a la asignación social de los destinos.*

- ☞ “Menors és la categoria que, al llarg del segle XX, va passar a designar no només el conjunt d’infants i adolescents que no han assolit la majoria d’edat, sinó particularment aquells als quals la mirada del control social ubica com a "perillosos". Els menors esdevenen (...) objecte específic d’intervencions socials, tant des de la perspectiva preventiva com punitiva, amb el pretext d’educar-los.”
- ☞ Educació específica per a pobres, "educar el pobre per viure la pobresa“.
- ☞ Exclusió com a conseqüència de l’expansió del model neoliberal a tots els àmbits de l’existència humana. L’exclusió es pot pensar com una construcció social que cobreix tres pràctiques diferents: 1) l’eliminació del diferent; 2) tancament i deportació; 3) dotació a certes poblacions d’un estatus especial que els permet coexistir en la comunitat però els priva del dret de participar en certes activitats socials, culturals i econòmiques.
- ☞ "Desconeixem què, com i quan els objectes de la transmissió (els aprenentatges de la cultura), cursaran en les trames subjectives i socials de temps que no són nostres, en recorreguts que no podem prefigurar sinó a costa de la simplificació o l’engany." (p.8)
- ☞ “El poses on el poses la realitat l’ha d’estar esperant. Res del que faces pot canviar això (Carmela)“
- ☞ **Proposta educativa: "abandonar la noció de perfils poblacionals i abocar-se a l’atenció de subjectes particulars“ (p.11), assumir la incertesa inherent al treball educatiu, fugint de categoritzacions i etiquetes, treballant "cas per cas", sense oblidar la importància de la transmissió cultural.**
- ☞ (Traducció pròpia)

Lectura dels
textos
obligatoris

Projecció a
classe de la
pel·lícula +
exercici de
visionat actiu

Lliurament
de guió de
preguntes i
treball
individual
sobre el guió

Cinema-debat
en fases:

- Petit grup (5/6
persones)
- Gran grup
- Elaboració, en
petit grup,
d'una síntesi
final escrita

Elaboració de
l'assaig crític
final per
parelles.

